

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma 2022

Johdanto

Kuntayhtymän sisäiseen tarkastukseen on resursoitu sisäinen tarkastaja, joka toimii tehtävässään vakituisesti tammikuun 2022 alusta alkaen. Kuntayhtymässä on ollut oma sisäinen tarkastaja vuoden 2021 alusta. Varsinaisten sisäisen tarkastuksen toimeksiantojen lisäksi tavoitteena on valmistella edellytykset sisäisen tarkastuksen toiminnolla tulevalle hyvinvointialueella. Hyvinvointialueen osalta sisäinen tarkastus on lakisääteinen toiminto.

Lähtökohdat

Sisäisen tarkastuksen standardit¹ edellyttävät, että sisäisen tarkastajan tulee laatia riskiperusteinen suunnitelma, jossa sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtävät (eli varmennus- ja konsultointitoimeksiannot) asetetaan tärkeysjärjestykseen organisaation päämäärien mukaisesti. Standardien² mukaan sisäisen tarkastuksen toiminnon toimintasuunnitelman tulee perustua vähintään kerran vuodessa tehtyyn ja dokumentoituun riskiarviointiin. Vuosisuunnitelman 2022 osalta tulee kuitenkin huomioida poikkeusolosuhteet siltä osin, että organisaation toiminta siirtyy vuoden 2023 alussa kuntayhtymästä hyvinvointialueelle. Näin ollen kohteiden valinta on tarpeen tehdä siten, että tarkastuksissa keskitytään varmentamaan sellaisia kohteita, jotka eivät muutu merkittävästi vuoden vaihteessa. Vastaavasti konsultointitoimeksiantojen osalta tulee keskittyä hyvinvointialueelle siirtymisen onnistumista edistäviin asioihin.

Tarkastusavaruus

Jotta toimeksiannot voidaan riskiperusteisesti priorisoida, on ensin tarpeen tunnistaa tarkastusavaruus (engl. audit universe). Se muodostuu kaikista mahdollisista riskialueista, joihin sisäisen tarkastuksen toimeksiannot voivat kohdistua. Tarkastusavaruuden priorisoinnin tuloksena syntyy lista mahdollisista sisäisen tarkastuksen varmennus- ja konsultointitoimeksiannoista. Tarkastusavaruuden muodostaminen ja priorisointi tukevat siis riskiperusteisen tarkastussuunnitelman luonnissa. Tarkastusavaruuteen vaikuttavat organisaation strategia, toimiala, organisaation koko ja henkilöstön määrä, toimipisteiden määrä ja sijainti, organisaation toiminnot ja rakenteet, prosessit, tuotteet, suoritteet, projektit, hankkeet, lakisääteiset velvoitteet, johdon tekemät ehdotukset, ERM-riskit, muutokset tavoitteissa sekä fokusalueissa jne.

Tarkastusavaruutta pyritään hahmottamaan sisäisen tarkastajan erillisissä työpapereissa. Sen pohjalta nostetaan erikseen kohteita vuosisuunnitelmaan. Tarkastusavaruus kokonaisuudessaan kasvaa ajan myötä, kun siihen liitetään uusia kohteita. Lähtökohtaisesti vuosittain tarkastetaan sekä prosesseja että toimintayksiköitä.

¹ Standardi 2010 - Suunnittelu

² Standardi 2010.A1 ja 2010.A2

Vuoden 2022 tarkastuskohteet

Tärkeysnumero (priorisointi)	Tarkastuksen kohde	Toimeksiantotyyppi	Kohteen luokka
1	Hyvinvointialue	Konsultointi	Prosessi
2	Asiakaslaskutus	Varmennus	Prosessi
3	Kestävä Soite-ohjelma	Varmennus	Prosessi
4	Vastaanottouudistus	Varmennus	Prosessi

Perustelut:

Hyvinvointialueen perustaminen ja toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle on erittäin merkittävä koko maata koskeva uudistus, joka on lakisääteinen ja jolla on määräaika. Näin ollen siihen liittyvä konsultointi ja lakisääteisen sisäisen tarkastuksen edellytysten luominen on vuoden 2022 tärkein tehtävä.

Toiseksi tärkeimmäksi kohteeksi nousee asiakaslaskutukseen liittyvä varmentaminen. Tämä on tarpeen, koska asiakasmaksulaki on muuttunut vuonna 2021. Muutos koskee laajasti suurta osaa organisaatiosta ja ennen kaikkea potilaita sekä asiakkaita. Paras tapa hallita maineriskejä on varmistaa, että organisaatio toimii luotettavasti.

Kolmanneksi tärkeimmäksi kohteeksi nousee Kestävä Soite -ohjelma. Ohjelman tavoitteena on kehittää toimintaa siten, että organisaation talous kantaa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Ohjelma on hyväksytty vuonna 2021 ja se on monivuotinen. Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on osaltaan varmistaa, että ohjelma toteutuu eli asiat vastuutetaan, tuloksia seurataan ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin.

Neljänneksi kohteeksi on syytä nostaa vastaanottouudistus. Uudistus on vielä kesken, mutta sen onnistuminen on monella tapaa erittäin tärkeää ja näin ollen vaatii seuranta- ja varmistusta.

Resurssit

Kuntayhtymän sisäinen tarkastus on pieni yhden sisäisen tarkastajan yksikkö, joten työtunteja on käytännössä alle 1600. Työhön sisältyy myös kouluttautumista, yleistä tiedonhankintaa, suunnittelua, yhteistyötä muiden sairaanhoitopiirien kanssa ja esim. osallistumista eri toimielinten kokouksiin, joten kaikki työaikaresurssit eivät ole suoraan käytettävissä varsinaisiin toimeksiantoihin. Vuosisuunnitelmaan tulisi jättää myös joustoa, jotta sisäinen tarkastus voi vastata johdolta tuleviin, alkuperäiseen suunnitelmaan kuulumattomiin, mutta kriittisiin toimeksiantopyyntöihin.